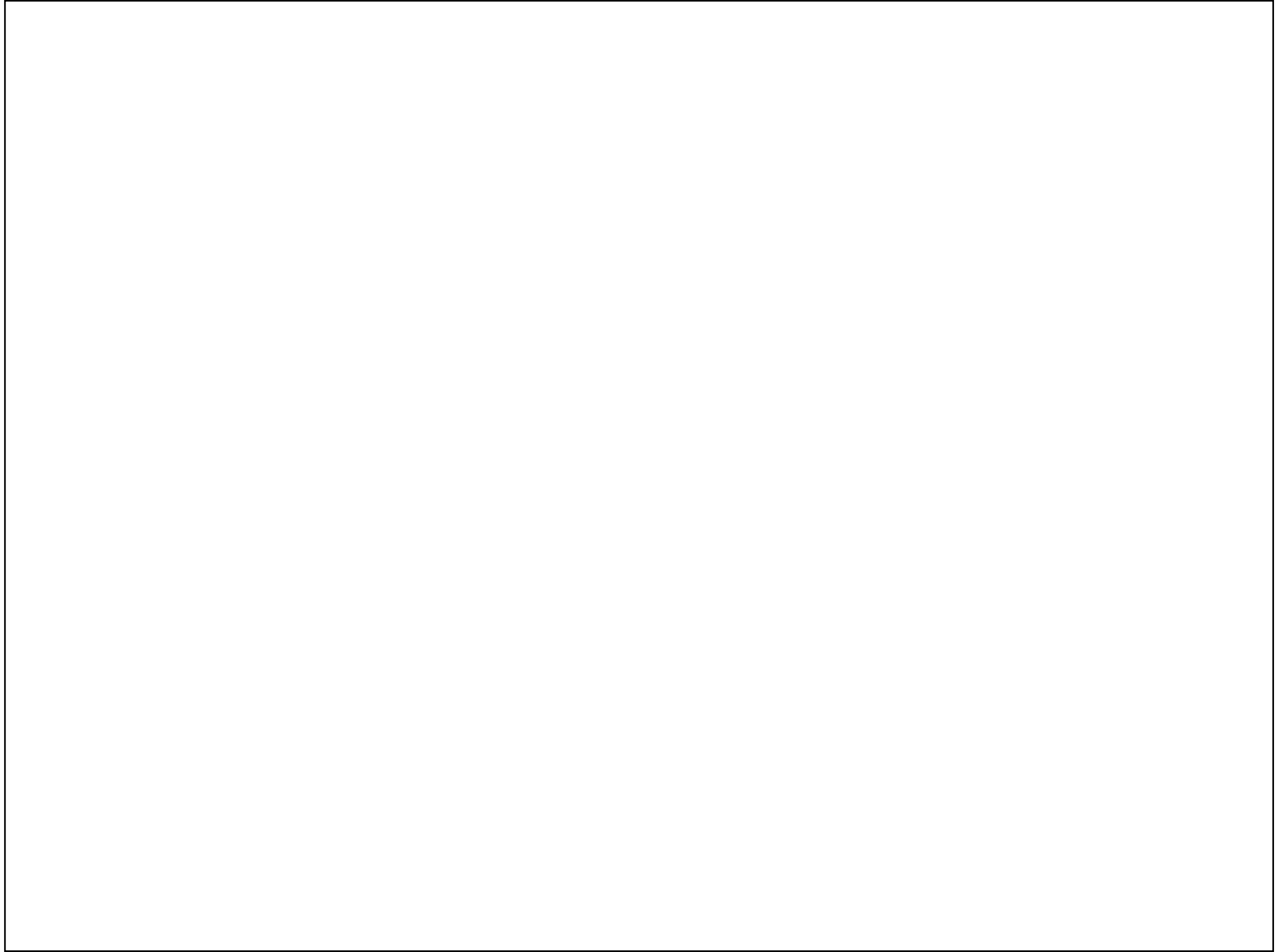
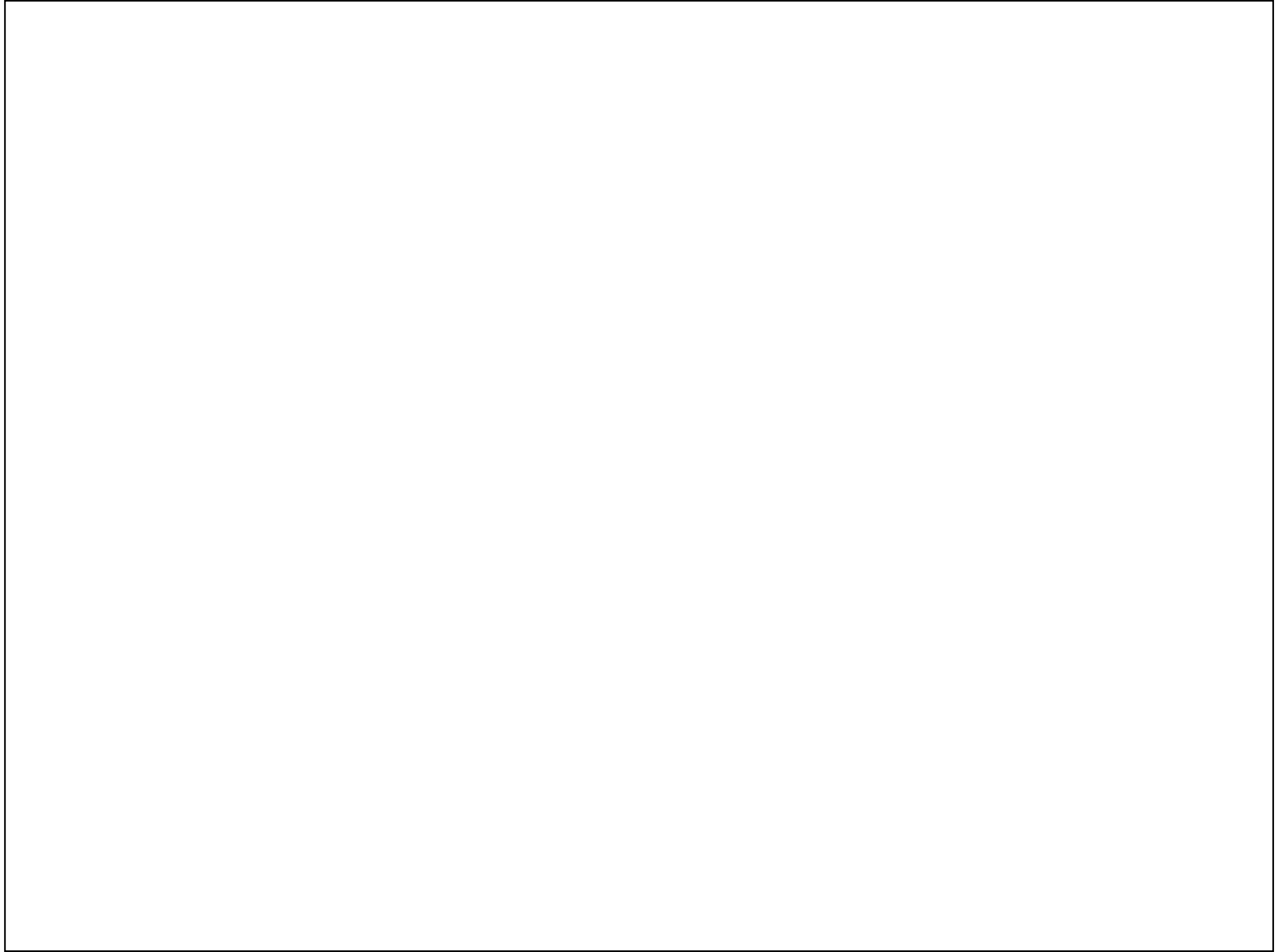

Představitelé somatopedie

Jan Chlup

- Narozen 22.11. 1889 v Boskovicích u Brna
- Zemřel 4.8. 1968 v Praze

Život a dílo

Vyrůstal v Boskovicích. Silný vliv matky se projevil i v jeho volbě povolání, na její přání se stal učitelem. Vystudoval Učitelství v Brně. Na studia nevzpomínal rád. Kritizoval školské předpisy, které učitele zcela izolovaly od studentů.

Život a dílo

V roce 1909 dostal místo výpomocného učitele v Boskovicích. Chlup také pracoval jako cvičitel v Sokole, byl redaktorem župního Věstníku, režisérem ochotnického divadla, pořadatelem školních akademií a zábav aj. Po ukončení 1. světové války začal spolupracovat s Otakarem Joklem v Zemském spolku pro léčbu a výchovu mrzáků na Moravě a ve Slezsku, jehož cílem bylo vybudování ústavu pro tělesně postiženou mládež.

Život a dílo

Dne 4.8.1919 byl otevřen „Ústav pro děti zmrzačelé „ v Brně na Kociánce v Králově Poli. Jan Chlup byl jmenován jeho ředitelem a věnoval se této práci dvacet let. Ještě před zahájením své ředitelské funkce na Kociánce, osobně navštívil prof. Rudolfa Jedličku v pražském ústavu a podrobně se seznámil s jeho koncepcí komplexní rehabilitační péče.

Život a dílo

Ta se stala klíčem Chlupových organizátorských a pedagogických snah v brněnském ústavu. Chlup si neustále zvyšoval svou odbornost a totéž požadoval od všech ústavních pedagogů. Absolvoval mnoho zahraničních stáží v ústavech pro postiženou mládež. Své poznatky a zkušenosti uplatňoval při své práci na Kociánce.

Život a dílo

Přednášel na mnohých konferencích, sjezdech, seminářích a odborných kurzech.

Jan Chlup působil v brněnském ústavu jako ředitel, učitel, vychovatel, organizátor a průkopník nových metod výchovné práce. Nejvíce ho však ovlivnila osobnost prof. MUDr. R. Jedličky, F. Bakuleho a A. Bartoše.

Život a dílo

Také v brněnském ústavu zřídil školní třídu při nemocničním oddělení a pokusil se zavést evidenci tělesně postižených dětí a mládeže na Moravě. Také vybudoval poradnu v ústavu. Rozšířil možnosti profesní přípravy vybudováním celé řady pracovních dílen např: obuvnická, košíkářská, kartáčnická, soustružnická,, řezbářská, krejčovská, knihařská, stolařská tkaní koberců, dámské krejčovství atd.

Život a dílo

Chlup se snažil, aby se alespoň část dětí dostala do vesnických rolnických a řemeslnických rodin. Ústav platil příspěvky na jejich výživu a měl nad nimi výchovný dozor. Pokud se zkouška neosvědčila, bylo dítě navraceno zpět do ústavu. V ústavu rozhodoval lékař o možnosti zařazení do tělesné a pracovní výchovy u každého dítěte. Didaktická práce musela být upravena dle psychických a fyzických schopností dětí.

Život a dílo

Děti, které měly snížené mentální schopnosti se vzdělávaly ve speciálně upraveném vyučování v „oddělení pro slabomyslné“.

Chlup také připomínal nutnost protetické péče jako nezbytné složky komplexní rehabilitace. V roce 1945 odešel Jan Chlup do Prahy na Ministerstvo obrany, práce a sociální péče. Pro jeho záslužnou práci s tělesně postiženými byl nazýván „Moravským Jedličkou“.

Publikace

Osud zmrzačelého dítěte, 1923

Péče o mrzáčky Moravy a Slezska, její
potřeba a nynější stav, 1925

Péče o vadné, 1941

Vývoj péče o dítě v ČSR, 1945 - 1950

Augustin Roman Bartoš

Narodil se 29.2.1888 v Červeném Kostelci

Zemřel 24.1. 1969 v Praze

Život

- Pocházel z početné rodiny, byl nejmladší z 5 dětí
- trpěl chorobou – osteomyelitis – v levém hlezenním kloubu – byl více unaven a při pohybu měl bolesti
- v dětství miloval školu
- odmaturoval na učitelském ústavu v Hradci Králové
- učil na obecné škole – kriticky hodnotil nedostatky školské práce a prosazoval nové prostředky a metody
- navštívil prázdninový kurz ručních prací – poznal výběr technik a námětů, vhodných pro dětské zaměstnání
- odešel do Prahy studovat VŠ (filosofická fakulta)

život

- nedostudoval z finančních důvodů a nastoupil do ústavu pro slabomyslné v HK - začal s ručním zaměstnáváním chlapců; výsledky svých studií i pedagogické praxe v tomto ústavu publikoval v knihách „Dítě a práce“ a „Škola a práce“
- v r. 1919 nastoupil do výchovny pro mravně vadné dívky v Jilemnici, nespokojen s touto prací se vrátil zpět do ústavu do HK (do konce r. 1919)
- byl malířem, beletristou, hudebníkem, spoluzakladatelem Orchesterálního sdružení pražských učitelů

Působení v Jedličkově ústavu

- 1920 – 1945
- ujal se vedení ústavu za neutěšené materiální a finanční situace a provedl reorganizaci celého zařízení
- zřídil dílny pro výcvik a zaměstnání TP mládeže: truhlářská, krejčovská, knihařská, knihkupectví, výroba ručně vázaných koberců atd.
- nechal postavit novou budovu ústavu – internát pro žáky s trojtřídní školou, vybavenou speciálním nábytkem, knihovna, výtah, společenská místnost, jídelna, instalovány mechanicko-terapeutické přístroje, jeviště pro dětské divadel. hry, skleník se zahradnictvím a hřiště
- ve staré budově byl zřízen internát pro dospělé TP

Působení v Jedličkově ústavu

- zřídil Muzeum Jedličkova ústavu
- zakoupil objekt lázní Libochovice – nižší stupeň školy, druhý stupeň školy s učebnou a internátem, internát a učebna pro nejstarší žáky (děti diferencovány podle svých schopností a zájmů), park, letní škola – důraz na výchovu a sport
- zavedl vyučování v ústavní nemocnici – účelem bylo vyplnit mezeru v přerušené školní docházce
- kladl důraz na aktivitu dětí ve vyučování
- zavedl ruční práce, které se staly principem vyučování
- zdůrazňoval individualizaci

Působení v Jedličkově ústavu

- jeho snahou bylo usnadnit těžký život při nedostatečném pohybového aparátu, dát perspektivu, zbavovat pocitu méněcennosti, vzpřimovat bezradné a posilovat slabé, odstranit termín „mrzák“ a definitivně jej nahradit pojmem „s tělesným defektem“
- navštívil Belgický ústav, ústav v Trachenberku u Drážďan, ústav v Göteborgu, Stockholmu – zajímal se o cíle a metody výchovy
- zúčastnil se a přednášel na mezinárodních konferencích – např. v Ženevě 1929 – přednáška o výchově imobilních dětí v Jedličkově ústavu, o vyučování s použitím automobilu

Pobyt v Praze

- po skončení 2. světové války odešel na Městský školní výbor v Praze do funkce inspektora – uskutečňoval školy v přírodě, prosazoval moderní vyučovací metody
- 1949 – 1951 byl jmenován lektorem defektologie na Ped. fak. UK v Praze – přednášel metodiku vyučování na školách pro mládež vyžadující zvláštní péči a problematiku ústavní péče a vedl praxi posluchačů na těchto typech škol

Průkopnictví A. B.

- zavedl ruční práce do vyučování
- zavedl vyučování TP žáků ve škole v přírodě v Ločovicích, spojené s pracovní vých. v zemědělství
- vynalezl pracovní protézy pro písaře s defekty rukou
- navrhl a dal zhotovit protézu dolní končetiny bez dlah
- zavedl v Jedličkově ú. dílny pro pracovní vých. TP
- realizoval první „cestovní školu“ /Automobil vychovatelem/
- nové poznatky, týkající se rehabilitace tělesných vad
- vypracoval podklady pro vytvoření návyků a dovedností pro různé formy TP

Průkopnictví A. B.

- zavedl v Jedličkově ú. školní tiskárnu pro tisk vlastních prací dětí
- po 2. sv. v. uskutečnil v Krkonoších školu v přírodě
- zavedl první vyučování výrobní praxe žáků v továrně

Publikace

Dětská organizace, 1926 – prakticky provedl žákovskou samosprávu v Jedličkově ú. - děti byly vedeny k samostatnosti a samy se podílely podle svých schopností i na finančním zajištění provozu ústavu

Automobil vychovatelem, 1931 – autobus jako výchovný a vzdělávací prostředek pomáhá odstraňovat ve výchově a vzdělávání formálnost, rozšiřuje duševní obzor žáků, konkretizuje a správně formuluje dětské představy, je nejlepším prostředkem názorného vyučování a nejvhodněji plní i současný požadavek spojení školy se životem

Publikace

U Jedličků – sborník, popisuje vnitřní a vnější svět Jedličkova ú., jeho organizaci, život dětí, práci učitelů vychovatelů a lékařů; úvodní kapitola je věnována vzpomínce na osobnost Prof. MUDr. Rudolfa Jedličky

Cestou k životu, 1923

Návrh osnov škol pro děti tělesně vadné, 1935

Než bude pozdě, 1939

Neobvyklé psaní, 1943